

[Prima Pagină](#) > ... > [Proceduri Judiciare](#) > [Cauze Civile](#) > [Obținerea Probelor](#) > Portugal

Obținerea probelor

Conținut furnizat de

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Portugalia

1 Sarcina probei

1.1 Care sunt regulile privind sarcina probei?

Regulile generale în materie de sarcină a probei sunt prevăzute la [articolele 342-348](#) din Codul civil portughez.

1.2 Există reguli privind exceptarea anumitor fapte de la sarcina probei? În ce situații? Există posibilitatea de a prezenta probe pentru a dovedi că o anumită prezumție legală nu este valabilă?

Da, există reguli privind exceptarea anumitor fapte de la sarcina probei.

În următoarele cazuri:

- [Articolul 412](#) din [Codul de procedură civilă portughez](#) – Fapte care nu necesită declararea sau prezentarea de probe
- [Articolul 350](#) din Codul civil portughez – Prezumpții legale

Prezumpțiile legale pot fi însă contestate prin prezentarea unor probe contrare, cu excepția cazurilor în care legea nu permite acest lucru [[articolul 350 alineatul \(2\)](#) din Codul civil portughez].

1.3 În ce măsură instanța trebuie să aibă certitudinea cu privire la un fapt pentru a-și întemeia hotărârea pe existența aceluia fapt?

Judecătorul evaluează probele în mod liber, pe baza convingerilor sale judicioase referitoare la fiecare fapt în parte. Libera evaluare a probelor de către judecător nu vizează faptele pentru dovedirea cărora legea impune formalități speciale, nici faptele care nu pot fi dovedite decât prin documente sau care sunt pe deplin dovedite, fie pe baza unor documente, fie printr-un acord sau printr-o mărturie a părților [[articolul 607 alineatul \(5\)](#) din [Codul civil portughez](#)].

Instanța trebuie să ia în considerare toate elementele de probă prezentate, indiferent dacă acestea provin sau nu de la partea care trebuia să le prezinte, fără a aduce atingere dispozițiilor care stabilesc că declararea unui fapt este irelevantă dacă nu este efectuată de o anumită parte interesată ([articolul 413](#) din Codul de procedură civilă portughez).

Valoarea fiecărui mijloc de probă variază în funcție de natura sa ([articolele 369-396](#) din Codul civil portughez).

2 Strângerea probelor

2.1 Pentru strângerea probelor este întotdeauna necesar ca una dintre părți să facă o cerere în

acest sens sau în anumite cazuri judecătorul poate dispune, de asemenea, din proprie inițiativă, strângerea de probe?

Pentru obținerea probelor nu este întotdeauna necesar ca una dintre părți să facă o cerere în acest sens.

Legislația portugheză stabilește „principiul inchizitorial”, și anume faptul că judecătorului îi revine sarcina de a efectua sau de a dispune, chiar și din oficiu, toate acțiunile necesare pentru a stabili adevărul și soluționarea echitabilă a litigiului în ceea ce privește faptele pe care acesta are dreptul să le examineze (articolul 411 din [Codul de procedură civilă portughez](#)).

2.2 În cazul în care cererea uneia dintre părți cu privire la strângerea de probe este aprobată, care sunt etapele următoare?

În cadrul ședinței preliminare sau printr-o hotărâre judecătorească, după caz, instanța stabilește mijloacele de probă admisibile și care pot fi prezentate (articolele 591 și 593 din [Codul de procedură civilă portughez](#)).

Ca regulă generală, probele sunt administrate în cadrul ședinței finale de judecată [articolul 604 alineatul (3) din [Codul de procedură civilă portughez](#)]. Cu toate acestea, în mod excepțional, instanța poate autoriza ca probele să fie prezentate într-o etapă anterioară (articolul 419 din [Codul de procedură civilă portughez](#)).

În cazul în care, după încheierea procesului, judecătorul consideră că nu dispune de suficiente informații, acesta poate dispune redeschiderea procesului pentru a audia persoanele pe care dorește să le audieze și poate dispune orice altă acțiune necesară [articolul 607 alineatul (1) din [Codul de procedură civilă portughez](#)].

2.3 Care sunt situațiile în care instanța poate respinge cererea uneia dintre părți de strângere de probe?

În general, în conformitate cu obligația procedurală prevăzută la articolul 6 din [Codul de procedură civilă portughez](#), judecătorului îi revine sarcina de a respinge probele irelevante sau pur dilatorii.

Mai jos sunt prezentate câteva dintre exemplele care pot determina respingerea, totală sau parțială, a unei cereri de obținere a probelor:

- Limitarea numărului de martori (articolul 511 din [Codul de procedură civilă portughez](#))
- Impedimente (articolul 496 din [Codul de procedură civilă portughez](#))
- Jurământul și chestiunea prealabilă (articolul 513 din [Codul de procedură civilă portughez](#))
- Faptele pe care o parte își poate întemeia mărturia (articolul 454 din [Codul de procedură civilă portughez](#))

2.4 Care sunt diferitele mijloace de probă?

Există următoarele mijloace de probă:

- proba prin prezumție ([articolul 349](#) din Codul civil portughez)
- proba prin mărturisire ([articolul 352](#) din Codul civil portughez)
- proba prin declarații ale unei părți ([articolul 466](#) din [Codul de procedură civilă portughez](#))
- proba prin documente justificative ([articolul 362](#) din Codul civil portughez)

- proba prin expertiză ([articolul 388](#) din Codul civil portughez)
- proba prin cercetare la fața locului ([articolul 390](#) din Codul civil portughez)
- proba prin depoziii ale martorilor ([articolul 392](#) din Codul civil portughez)
- proba prin prezentarea unor bunuri mobile sau imobile [[articolul 416](#) alineatul (1) din [Codul de procedură civilă portughez](#)]

2.5 Care sunt metodele de obținere de probe de la martori? Acestea diferă de metodele folosite pentru obținerea de probe de la experții martori? Care sunt normele în ceea ce privește depunerea probelor scrise și avizele/rapoartele experților?

Există diferite mijloace de obținere a probelor prezentate de martori în temeiul articolelor 452, 456, 457, 466, 500, 501, 502, 503, 506, 518 și 520 din [Codul de procedură civilă portughez](#):

- Înfațișarea personală a părților și a martorilor sau prin mijloace tehnologice, în conformitate cu articolul 502 din [Codul de procedură civilă portughez](#)
- Audierea prin comisie rogatorie [articolul 500 litera (b) din [Codul de procedură civilă portughez](#)]
- Audierea la locul de reședință sau la sediul serviciilor (articolul 503 din [Codul de procedură civilă portughez](#))
- Audierea scrisă (articolul 517 din [Codul de procedură civilă portughez](#))
- Depoziția scrisă (articolul 518 din [Codul de procedură civilă portughez](#))
- Comunicarea directă între instanță și persoana care depune mărturia (articolul 520 din [Codul de procedură civilă portughez](#))
- Audierea la locul faptei (articolul 501 din [Codul de procedură civilă portughez](#))

Mijloacele de obținere a probelor prin expertiză în conformitate cu articolele 486, 490 și 492 din [Codul de procedură civilă portughez](#) diferă de mijloacele de obținere a probelor menționate mai sus prin faptul că:

- Experții participă la audierea finală, la cererea oricăreia dintre părți sau a judecătorului. Experții din instituții, laboratoare sau serviciile oficiale sunt audiați prin videoconferință de la locul lor de muncă (articolul 486 din [Codul de procedură civilă portughez](#)).
- Judecătorul poate efectua verificări ale obiectelor sau ale persoanelor, poate efectua vizite la fața locului sau poate dispune reconstituirea faptelor; acesta poate fi însoțit de un specialist în cazul în care consideră că acest lucru este oportun (articolele 490 și 492 din [Codul de procedură civilă portughez](#)).

Normele care reglementează depozițiile scrise, rapoartele sau opiniile experților sunt prevăzute la articolul 416 din [Codul de procedură civilă portughez](#)).

2.6 Unele mijloace de probă au o forță probantă mai mare decât celelalte?

Da, forța probantă variază în funcție de natura fiecărui mijloc de probă (a se vedea răspunsul la întrebarea 1.3).

2.7 Pentru dovedirea anumitor fapte, sunt obligatorii anumite tipuri de probă?

Da, în special în următoarele cazuri:

- Cerința legală pentru un document scris ([articolul 364](#) din Codul civil portughez)
- Nerespectarea formei juridice ([articolul 220](#) din Codul civil portughez)

2.8 Martorii au prin lege obligația de a depune mărturie?

Toate persoanele, indiferent dacă sunt sau nu părți într-o cauză, au datoria de a coopera în vederea descoperirii adevărului în cauza respectivă, în conformitate cu articolul 417 din [Codul de procedură civilă portughez](#).

2.9 În ce cazuri poate un martor refuza să depună mărturie?

Cazurile în care un martor poate refuza în mod legitim să depună mărturie sunt prevăzute la articolul 497 din [Codul de procedură civilă portughez](#).

2.10 Persoana care refuză să depună mărturie poate fi sancționată sau obligată să depună mărturie?

Toate persoanele, indiferent dacă sunt sau nu părți într-o cauză, au datoria de a coopera în vederea descoperirii adevărului în cauza respectivă, în conformitate cu articolul 417 din [Codul de procedură civilă portughez](#).

Orice persoană care refuză să coopereze este pasibilă de amendă, fără a se aduce atingere eventualelor mijloace coercitive [articolul 417 alineatul (2) din [Codul de procedură civilă portughez](#)].

În cazul absenței nejustificate a unui martor, instanța îl poate obliga la plata unei amenzi sau poate dispune înfațișarea martorului respectiv în arest preventiv [articolul 508 alineatul (4) din [Codul de procedură civilă portughez](#)].

2.11 Există persoane cărora nu li se poate cere să depună mărturie?

Da, anumite depoziții nu pot fi obținute, și anume în următoarele cazuri:

- Persoanele care, din cauza unor tulburări psihice, se află în imposibilitatea de a depune mărturie cu privire la faptele care fac obiectul probei, nu pot depune mărturie, în temeiul articolului 495 din [Codul de procedură civilă portughez](#)).
- Persoanele care pot depune mărturie în calitate de părți într-o cauză nu sunt autorizate să depună mărturie în calitate de martori (articolul 496 din [Codul de procedură civilă portughez](#)).

2.12 Care este rolul judecătorului și al părților în audierea unui martor? În ce situații martorul poate fi audiat prin intermediul videoconferinței sau prin alte mijloace tehnice?

Rolul judecătorului și al părților în audierea unui martor este reglementat de normele privind depoziția martorilor prevăzute la articolul 516 din [Codul de procedură civilă portughez](#).

Martorii depun mărturie la audierea finală în persoană sau prin videoconferință (articolul 500 din [Codul de procedură civilă portughez](#)). Audierea martorilor prin mijloace tehnologice, cum ar fi teleconferința, este reglementată de articolul 502 din [Codul de procedură civilă portughez](#).

3 Evaluarea probelor

3.1 Când probele nu au fost obținute legal de către una dintre părți, există restricții pentru instanță în ceea ce privește luarea în considerare a acestor probe în formularea hotărârii?

Da. Un exemplu în acest sens sunt probele obținute fără a se ține seama de viața privată și de familie și de demnitatea umană, astfel cum se prevede la articolul 490 din [Codul de procedură civilă portughez](#)).

3.2 În calitate de parte într-o cauză, propria mea declarație va conta ca probă?

Da. Proba prin mărturisire prin care partea recunoaște un fapt care îi este prejudiciabil, dar care este în avantajul celeilalte părți se obține prin mărturia părții (articolul 352 din Codul civil portughez și articolul 452 din [Codul de procedură civilă portughez](#)).

Instanța apreciază în mod liber declarațiile părților, cu excepția cazului în care acestea implică o mărturisire [articolul 466 alineatul (3) din [Codul de procedură civilă portughez](#)].

4 În conformitate cu articolul 2 alineatul (1) din Regulamentul privind obținerea de probe, acest stat membru a specificat alte autorități care sunt competente să obțină probe în scopul procedurilor judiciare în materie civilă sau comercială în temeiul regulamentului? În caz afirmativ, în cadrul căror proceduri au competența de a obține probe? Acestea pot doar solicita obținerea de probe sau pot și să contribuie la obținerea de probe pe baza unei cereri din partea unui alt stat membru? A se vedea, de asemenea, notificarea în temeiul articolului 2 alineatul (1) din Regulamentul privind obținerea de probe.

Portugalia nu a specificat nicio altă autoritate, obținerea de probe în scopul procedurilor judiciare fiind responsabilitatea instanțelor portugheze.

Legislația aplicabilă

[Codul civil portughez](#)

[Codul de procedură civilă portughez](#)

Declinarea responsabilității:

Punctul de contact al Rețelei judiciare europene în materie civilă și comercială, instanțele sau alte entități și autorități nu sunt obligate să ia în considerare informațiile cuprinse în prezenta fișă informativă, informații a căror interpretare, prin jurisprudență, poate suferi modificări. Chiar dacă fișele informative sunt actualizate în mod regulat, este totuși necesar să se consulte textele juridice aflate în vigoare.

■ Ultima actualizare: 27/11/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.